

EK:

7. ULUSLARARASI TÜRK DÜNYASI TURİZM KONGRESİNDE DÜZENLENEN “TÜRK DÜNYASI TURİZMİNDE YENİ UFUKLAR VE İŞ BİRLİKLERİ ÇALIŞTAYI” SONUÇ BİLDİRGESİ

23 Mayıs 2025, Gazimağusa, KKTC

21-25 Mayıs 2025 tarihleri arasında Doğu Akdeniz Üniversitesi Turizm Fakültesi'nin ev sahipliğinde, KKTC Başbakan Yardımcılığı, Turizm, Kültür, Gençlik ve Çevre Bakanlığı ve T. C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı katkılarıyla 7. Uluslararası Türk Dünyası Turizm Kongresi yapılmıştır.

Bu kapsamda, Türk Dünyası ülkelerinden değerli akademisyenlerin katılımıyla 23 Mayıs 2025 tarihinde gerçekleştirilen "**Türk Dünyası Turizminde Yeni Ufuklar ve İş Birlikleri Çalıştayı**"nda, ortak tarihi ve kültürel mirasımızın ekonomik kalkınma ve sürdürülebilir bir gelecek için sunduğu potansiyel değerlendirilmiştir. Çalıştayda turizm sektörünün, tüm bu ortak değerlerin etkin kullanımı ve karşılıklı fayda sağlayacak iş birliklerinin geliştirilmesi için öncelikli bir alan olduğu vurgulanmıştır.

Çalıştayda, Türk Dünyası ülkelerinin turizm alanındaki mevcut durumu, karşılaşılan zorluklar ve gelecek vizyonları, küresel trendlere uyum, iş birliği imkanları, pazarlama ve tanıtım stratejileri ile Türk Dünyası'nda turizm eğitimi olmak üzere dört ana başlık altında ele alınmış ve aşağıdaki kararlar oy birliğiyle kabul edilmiştir:

1. Küresel Eğilimlere Uyum:

Türk Dünyası ülkelerinin dünya turizmindeki dijitalleşme, kişiselleşme ve sürdürülebilirlik trendlerine adaptasyonu ve bu doğrultuda atılacak adımlar değerlendirilmiştir. Bu kapsamda aşağıdaki hususlar üzerinde durulmuştur:

- **Ortak Turizm İstatistik Platformu:** Türk Dünyası genelinde tutarlı turizm istatistiklerinin derlenmesi ve paylaşılması için ortak dijital bir platformun oluşturulması.
- **Sürdürülebilir Turizm Yaklaşımları:** Kıyı turizminde betonlaşmanın önlenmesi ve ekoturizm tabanlı işletmelerin teşvik edilmesiyle küçük işletmeciliğin desteklenmesi.
- **Sosyal Medya ve Geri Bildirimler:** Turizmde sosyal medya etkileşimlerinin ve geri bildirimlerin dikkate alınmasının önemi.
- **Yapay Zeka Uygulamaları:** Kültürel farklılıklara yönelik çözümler üretilmesi ve hedef kitleye uygun teknoloji kullanımının sağlanması için yapay zeka potansiyelinin değerlendirilmesi.
- **Uluslararası Etkinlikler:** Turizm gelişimini desteklemek amacıyla uluslararası olimpiyatlar gibi ortak projelerin hayata geçirilmesi.
- **Kültür ve Sanatın Tanıtımı:** Ata kültürleri turizmi ile kültürün tanıtılması ve yapay zeka destekli sanat ile tarihi turizmin entegre edilerek tanıtımının yapılması.
- **Sektörel İş Birliği:** TURSAB gibi kuruluşlarla işbirliği yapılarak diğer ülkelerle "Fam Trip" (tanıtım amaçlı geziler) uygulamalarının yaygınlaştırılması.

+90 312 926 26 20

tuader.org
tuader.org@gmail.com

Eti Mah. Strazburg Cad. No: 40/20
Sihhiye - Çankaya / Ankara

2. İş Birliği Alanları:

Türk Dünyası ülkeleri arasındaki turizm iş birliği potansiyelleri ve geliştirilebilecek ortak ürünler ele alınmıştır. Bu bağlamda şu kararlar alınmıştır:

- **Tarihi İpekyolu'nun Canlandırılması:** Tarihi İpekyolu güzergahının turizm amaçlı yeniden canlandırılması.
- **Tematik Rotalar ve Dijitalleşme:** İnanç rotaları gibi tematik rotaların oluşturulması ve bu rotaların dijital platformlarda tanıtılması.
- **Gastronomi ve Festivaller:** Türk Dünyası Gastronomi Festivali'nin düzenlenmesi ve Nevruz turizmi başta olmak üzere ortak festivaller organize edilmesi. Festivaller için ortak bir takvim oluşturulması.
- **Ulaşım Kolaylığı:** Belirli turistik noktalara doğrudan uçuşların sağlanması için lobi çalışmalarının yapılması.
- **Yerel Sanatların Desteklenmesi:** Yerel sanatlara önem verilmesi ve ortak bir dijital platform aracılığıyla farklı ülkelerdeki yerel sanat ürünlerinin satışının desteklenmesi.
- **Vize Kolaylıkları:** Türkmenistan ve diğer vize gerektiren ülkeler için vize süreçlerinin kolaylaştırılması.
- **Kongre Yeri:** Türk Devletleri Teşkilatı'nın "Türk Dünyası Turizm Başkenti" projesi kapsamında Türk Dünyası Turizm Kongresi'nin her yıl ilan edilen şehirde düzenlenmesi için çaba sarf edilmesi.

3. Pazarlama ve Tanıtım:

Türk Dünyası'nın turizm potansiyelinin küresel pazarda daha etkin tanıtım yolları ve ortak stratejiler değerlendirilmiştir. Bu kapsamda aşağıdaki öneriler sunulmuştur:

- **Ulaşım ve Etkinlik Teşviki:** Orta Asya ile ulaşım kolaylığı sağlanarak turizme katılımın teşvik edilmesi.
- **Ortak Markalaşma:** Ortak bir logo geliştirilerek Türk Dünyası turizminin ortak bir çatı altında toplanması. "Köklerimiz bir yollarımız ortak" gibi bir slogan ile tanıtım yapılması. Türk Dünyası'nın ortak bir markasının oluşturulması.
- **Sosyal Medya ve Fenomenler:** Fenomenler ve sosyal medya aracılığıyla turizmin uzun vadeli tanıtımının yapılması.
- **Kültürel Değerlerin Tanıtımı:** Dizi ve filmler aracılığıyla tanıtım yapılması. Dijital platformlarda (Netflix) Dede Korkut, Köroğlu, Nasrettin Hoca gibi Türk dünyası kahramanlarının tanıtılması.
- **Mimari Mirasın Tanıtımı:** Türk Dünyası ülkelerinin mimari değerlerinin tanıtımının yapılması. Bu tanıtımlarda folklor, gastronomi ve müzik gibi kültürel unsurların da entegre edilmesi.

+90 312 926 26 20

tuader.org
tuader.org@gmail.com

Eti Mah. Strazburg Cad. No: 40/20
Sıhhiye - Çankaya / Ankara

4. Türk Dünyası'nda Turizm Eğitimi:

Türk Dünyası'ndaki turizm eğitiminin mevcut durumu, müfredat karşılaştırmaları, eğitim standartları ve iş birliği imkanları ele alınmıştır. Bu doğrultuda aşağıdaki kararlar alınmıştır:

- **Müfredat Entegrasyonu:** Müfredatlara Türk lehçelerinin seçmeli ders olarak eklenmesi. Türk Dünyası Turizm Coğrafyası dersinin de benzer şekilde müfredata eklenmesi.
- **Ortak Akreditasyon:** Ortak bir akreditasyon sisteminin oluşturulması ve Türkiye Cumhuriyet ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti yetkili akreditasyon kuruluşu olan Turizm Eğitimi Değerlendirme ve Akreditasyon Kurulu'nun (TURAK) Türk Dünyasında yetki akreditasyon kuruluşu olmasının sağlanması.
- **Öğrenci ve Öğretim Üyesi Değişimi:** Erasmus benzeri Türk Dünyası öğrenci ve öğretim üyesi değişim programlarının (Mevlana, Orhun gibi projelerin daha aktif hale getirilmesi) güçlü bütçelerle sürdürülebilir şekilde hayata geçirilmesi.
- **Ortak Staj Programları:** Türk Dünyası için ortak staj programlarının belirlenen turizm işletmeleri ile işbirliği yapılarak hazırlanması.
- **Türk Dünyası Turizm Akademisi:** Türk Dünyası Turizm Akademisi'nin kurulması.
- **Dijital Eğitim Platformu:** Dijital ortamda ortak derslerin oluşturulması ve çevrimiçi olarak sunulması.
- **Lisansüstü Araştırma İş Birliği:** Yüksek lisans ve doktora düzeyinde eğitim ve veri analizleri konusunda ortak bir çalışma grubunun oluşturulması.

Bu sonuç bildirgesi, "Türk Dünyası Turizmde Yeni Ufuklar ve İş Birlikleri Çalıştayı"nda varılan mutabakatı ve belirlenen stratejik hedefleri özetlemektedir. Çalıştay katılımcıları, bu bildirgenin hayata geçirilmesiyle Türk Dünyası turizminin yeni bir döneme gireceğine olan inançlarını dile getirmişlerdir. 2026 yılı içinde düzenlenecek olan 8. Uluslararası Türk Dünyası Turizm Kongresi kapsamında "II. Türk Dünyası Turizmde Yeni Ufuklar ve İş Birlikleri Çalıştayı"nda ilk yılın sonuçları gözden geçirilecek ve yeni dönem için stratejiler belirlenecektir.

Bizler, Türk Dünyası ülkelerinin akademisyenleri olarak, turizm alanında iş birliğinin güçlendirilmesinin tüm ülkelerimiz için önemli ekonomik ve sosyal faydalar sağlayacağına inanıyoruz. Bu bildirmede yer alan kararların hayata geçirilmesi için gereken tüm çabayı göstereceğimizi ve ülkelerimiz arasındaki dayanışmanın güçlenerek devam edeceğini taahhüt ediyoruz.

+90 312 926 26 20

tuader.org
tuader.org@gmail.com

Eti Mah. Strazburg Cad. No: 40/20
Sihhiye - Çankaya / Ankara